

אֵי זִיִּסְקִיִּט

אֵין שְׁבוּעוֹת תִּלְק ב'

פרשת
במדבר
ה' סיון תשע"ה
גיליון 205

יו"ל ע"י ישיבת "חיים של תורה - לובלין" פתיה"ק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי נחמץ יאָווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל ה"שבת הלוי" זצוקלה"ה

דבר נורינו ראש הישיבה שליט"א

על מה סופרים שבועה שבועות?

שאנו מונין 'לעמר', כלומר כף וכף ימים עברו מן המנין ואין אנו מונין כף וכף ימים יש לנו לזמן, כי כל זה מראה לנו הרצון החזק להגיע אל הזמן "עכלה"ק, והדברים לכאורה תמוהים מאד, שהלא בטבע האדם כאשר הוא מחכה ומצפה מתי יבוא יום שמחתו הוא סופר כמה ימים נשארו, והוא שמח מיום ליום שהנה התקצר זמן המתנתו, ולא להפך לספר כמה ימים כבר עברו, ודבריו סותרים יותר פשנתבונן בכל מהלך דבריו שם, ועל פי דברינו יבין בס"ד היטב שעל כן הספירה היא לעבר - 'לעמר' - מתוך התרבות ההודאה שהולכת וגדלה מיום ליום בראותנו ש"שבועות חקות קציר" הוא שומר לנו, ועל כן מתעורר ומשתוקק בלבנו צמאון יותר ויותר לעלות ליראות ולראות מעמד הקרבת 'שתי הלחם' לפני ה' בהג, ולקבל את 'מתן תורה' משפתי הכהנים השומרים דעת ותורת מנחות יבקשו מפיהם - להרגיש ולהביע לפני 'המכלול חיים בחסד' את התודה וההודאה ש'בטובו הגדול לא חסר לנו ואל יחסר לנו' כי הוא 'הן את העולם פלו בטובו הן ובחסד חנם וברחמים מרבים', (ועין ברמב"ם עבודה הל' תמידין ומוספין פ"ז ח-ח צורת העבודה בביהמ"ק).

וכן יש לומר שהספורנו דבר מה מוטל עלינו בתור בני אדם בשר ודם להביא לפני ה' בחג השבועות שעלינו להודות ולעשות עסק גדול משתי הלחם והבכורים בהודאה על התבואה החדשה, וכעין מה שאחז"ל על הפסוק "לא תאכלו על הדם" לא תאכלו קדם שתתפללו לפני על דמכם, וכנגד זה ה' יתברך גם מביא לנו את מתנתו הטובה והנצחית "כי לקח טוב נתתי לכם תורתו על תעובו" שהיא הלחם הרוחני לעולם הבא כמ"ש "לכו לחמו בלחמי ושתיו ביין מסכתי".

'אמונת עתה' זה סדר זרעים שבמועדים
ומצינו שאחז"ל (סנהדרין צט) "כל הלומד ואינו חוזר כוורע ואינו קוצר" שאפשר לדרוש "כל הלומד" תורת המנחות ושתי הלחם "ואינו חוזר" שהוא לא חוזר להתבונן בדרכי אבותינו בביהמ"ק מה היתה עבודתם

"דאידיע מהו צריך" ואשמח בהנאתה ממנו, (ומפה משמע שהבאת העמר הוא כמו להראות לקב"ה את מעשה ידיו ולכן בזה תלוי מזג האויר במשך שבועת השבועות), אמר ר' אלעזר כתוב "ולא אמרו בלבכם נירא נא את ה' אלקינו הנתן גשם יורה ומלקוש בעתו", אוי לכם הרשעים וכי אין אתם צריכים לי הלא "שבועות חקות קציר ישמר לנו", ה' שומר לנו את התבואה משרב ומטללים וגשמים רעים שלא בעתם, והוא שדוד אומר "גשם נדבות תניף אלקים" שגם ירדת הגשם שהוא טובה לעולם צריך נדבה וחסד שירד בעתו וזקא, אמר ר' לוי אמר לה הקב"ה, אדם, הרי חרשת וזרעת וקצרת ועמרת ועשית ערמות ערמות, אם איני מביא לה מעט רוח, יכול אתה לזרות? ואפלו שכר אותו הרוח אין אתה נותן לי הוי 'ימה יתרון לו שיעמל לרוח".

ועל כן יש לקרא לחג השבועות חג הבטחון' כי בימי ספירת העמר אנו הולכים בבטחון ותקוה בה' ש"שבועות חקות קציר ישמר לנו" אף שאין אנו כדאים וראויים, ואנו בטוחים ונשענים בה' שברב חסדיו לא יעזבנו ולא יששנו לדקדוקי רעב ועניות, ואם כן חג הפסח הוא חג האמונה וחג השבועות הוא חג הבטחון וחג הספוח הוא חג השמחה.

הלך נמרינהו לתרוהו - ולא פליגי
וכבר הארכנו להסביר שגם החנוף שסובר שסבת הספירה היא בשביל לבוא למתן תורה, גם הוא נתפון לתורת המנחות ושתי הלחם ולתורת הבכורים שהם ענין המועד הזה, ובהכרח צריך להסבירו על פי טעם הספורנו התואם את פשט הכתובים, כי כתב (מצוה שו) בזה הלשון: "...ונצטיינו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום גתנית התורה להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו כעבד ישאף אל, ומנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לתרות, כי המנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא, וזה

בשבוע שעבר הארכנו להסביר את טעם מצות ספירת העמר לפי הספורנו (ויקרא כג), ונחזור בקצרה 'הספירה היא לזכרון התפלה' ש"שבועות חקות קציר ישמר לנו" - כי בזמן האביב התבואה בשלה ומוכנה להקצר והיא תלויה ועומדת בסכנה שבגשם שוטף אחד תנוק ותפסד, וכאשר עם ישראל לא מעריך ומודה לה' על חסדו הגדול שהביא לנו גשמים ו'נתן זרע לזרע ולחם לאכל', אז יכולים להעניש ולהפסיד את הכל, ועל כן היו קוצרים ומקריבים קרבן 'עמר שעורים' במוצאי יו"ט ראשון של פסח בהודאה לה', והיו מתחילים מאז לספר ולבקש כל יום בהערכה ותקוה לה' ש"שבועות חקות קציר ישמר לנו", וכשהיה מגיע חג הקציר 'וחג הבכורים' היו מקריבים בשמחה גדולה את קרבן 'שתי הלחם' מחטי התבואה החדשה ומביאים בכורים בתודה והודאה לה'.

תמן משהו למי שהביא לה הכלו
ובאמת מקור דבריו הם מדברי חז"ל בקהלת רבה (פרשה א-ד) "אמר ר' ינאי בנהג שבועלם אדם לוקח לטרה של בשר, כמה צער וכמה יגיעה רואה עד שיבשלה, ואני משיב לה רוחות ומעלה עננים ומוריד גשמים וטללים ומגדל צמחין ומבשילן ועורף שלחן בפני כל אחד ואחד ונותן כל צרכיו לכל אחד ואחד ולכל גויה וגויה כדי מחסורה, ואין אתם מביאין לי את העמר אמר ר' פנחס בנהג שבועלם אדם מכבס פסותו בימות הגשמים כמה צער וכמה יגיעה רואה עד שינגבה, ואני משיב לה רוחות ומעלה העננים ומוריד גשמים וטללים ומגדל צמחים ומכבסם ומבשילן ומנגבן ועורף שלחן לפני כל אחד ואחד ונותן כל צרכיו לכל אחד ואחד ולכל גויה וגויה כדי מחסורה, ואין אתם מביאין לי את העמר", הרי הדברים ברורים, הינו "שאין אתם מביאין לי את העמר" - מתוך מחשבה של הודאה והתבוננות בכל הנ"ל, והעקר לפני ה' הוא המחשבה שבקרבן כמו שלמדנו בקרבנות שאם מעל במחשבה קלה כבר הקרבן פסול ואין בו שום ערך, וממשיך המדרש "אמר ר' ברכיה פסנורף אגא (מכין מזונותיך אני) ואין אתה מטעים לי מתבשילי

מאיר הוא אדם גדול בעל דעת עמוקה מאירה, אבל הוא לא הצליח לרדת לסוף דעתו ולראות את אור פניו המאירים, ומהקצת שקבל ממנו מאחוריו זכה למה שזכה.

מתי באמת חל מתן תורה?

ובאמת בהקשר שבין שביעות למתן תורה מצאנו דברים מפרשים בדברי רבותינו, כמו ששאל המגן אברהם (בסימן תצד) איך אומרים "זמן מתן תורתנו" כי במסכת שבת (דף פו:) נחלקו חכמים ורבי יוסי באיזה יום נתנה התורה שדעת ר"י שנתנה בו' סיון ודעת חכמים שנתנה בו' סיון, והאריכה שם הגמרא דלכו"ע יצאו ממצרים בט"ו ניסן שחל ביום חמישי ולכו"ע קבלו את התורה בשבת שהיא יום הנ"א לספירת העמר (ונחלקו אם באותה שנה היה ל' איר או לא), יוצא שיום החמשים לספירה שאנו עושים בו חג השבועות הוא יום קדם מתן תורה, ותרץ החק יצק שבאמת אין שום קשיא מעיקרא, כמו שכתב הריב"ש שלא תלה הכתוב חג השבועות ביום מתן תורה אלא ביום החמשים לעמר, אלא שבזמן הזה שכבר סדרו חז"ל את החדשים בסדר ידוע יוצא שיום החמשים הוא בו' סיון התאריך שבו נתנה התורה, ועל כן אומרים "זמן מתן תורתנו", ובאמת בזמן הקודם לכך פשהו מקדשים בית דין על פי הראיה לפעמים היה חל בה' סיון שאינו קשור כלל לזמן מתן תורה.

ועדין צריך הסבר מפני מה באמת נתנה התורה ביום הנ"א דוקא, ובבאר היטב הביא בשם המהרש"א (ע"ז ג) 'שכונת ה' יתברך בזה להורות דיראת חטא קודם לחכמה במעלה ובזמן. והבאר היטב הסביר על פי זה את דברי רב יוסף שהיה מכין לחג השבועות עגל משלש ואומר שלולא זה היום שגרם לו להתעלות כמה יוסף איכא בשוקא, ולכאורה יש לדקדק מה זה הלשון 'אלולא זה היום שגרם לי להתעלות' שמשמע שהיום הזה יש בו משהו מיחד היה לו לומר ברור 'אלולא מתן תורה' ונבין לבד שזה קשור להיום כי ביום זה נתנה, ועוד היה לו לומר שאלולא מתן תורה היה נחרב כל העולם פלו כמו שאחז"ל שאלולא שעוסקין ישראל בתורה היה חוזר כל העולם פלו לתהו ובהו, ועוד הרי רב יוסף היה עניו מכל אדם כמו ששינינו בסוטה 'משמת רבי בטלה עונה ואמר להם רב יוסף לא תשנו עונה דאיכא אנא' ואיך כאן התפאר שבגלל תורתו הוא עדיף מכל העולם שאין זה מדרכי העונה.

איך מגלים את 'היום הנעלם'?

וע"פ דברי המהרש"א יובן שלולא יום זה שאמר רב יוסף הכונה היא לחג השבועות יום החמשים שלפני יום מתן תורה, ובהיות שאחז"ל 'עונה מביאה לידי יראת חטא' זכה רב יוסף שיראת חטאו היתה קודמת לחכמתו, וע"כ אמר רב יוסף אלולא היום הזה של עצרת שמסמל ליראת חטא והדרך ארץ שקודמים לתורה ולחכמה לא היה שונה כל תורתו וחכמתו והייתי סתם יוסף מהשוק,

בזמנינו, וחסד זה שהתבואה לא מתקלקלת ע"י הגשמים, ויש גשמים בעתם, ותבואה חדשה שגדלה, הוא גורלי עם כל המשתמע מכך גם בדורנו המתקדם.

ואף לדעת הרמב"ם (בתשובה בכת"י) והתוס' (במנחות ס"ו) וסיעתם שאם שכח יום אחד לספר ספירת העמר, יכול להמשיך לספר בשאר הימים בברכה, מסתדר טעם זה כי אף שביים אחד יכול להתקלקל כל התבואה, ועל כן נצטוונו לספר יום יום 'לזכרון התפלה והודאה', בכל אפן כששכח, ממה נפשך, צריך להמשיך להתפלל ולהודות שאם לא ירד גשם - עליו לשוב ולהודות ביתר שאת ולכלל את אותו יום שנתקיים בו 'ט"רם יקראו ואני אענה', ואם ירד גשם - עליו להמשיך לספר מתוך הודאה על שברחמי הרבים לא עשה עמנו פלה והשאיר לנו שארית מהתבואה לפליטה שממנה ניכל להתקיים, ולא נתן למות נפשנו' אף שנגזר עלינו שבכפיות טובתנו וחסרון הודאתנו נאבד את תבואת זרענו.

איפה אפשר לשמע 'אגדות משלי שועלים'?

וממשיך המדרש בקהלת (שם) ומספר לנו מעשה שממחיש את הקרבת שתי הלחם בשבועות: רבי עשה סעודת משתה לבנו וקרא לכל החכמים לסעודה ושכח לקרא לאבא בר קפרא, הלך אבא וכתב על הדלתות 'כל שמחתי מות ומה יתרון לשמחתי', שנתכונן להודיע שעקר כל הסעודה הוא לדבר מחסדי ה', ולמה לא קראת לי שאבוא ואדבר דברי תורה שבנה תהפך הסעודה לשמחה רוחנית ונצחית, אבא בר קפרא היה חריף וקפדן לשם שמים כשמאי הזקן, וכשראה זאת רבי והבין מי עשה זאת הלך ועשה סעודה חדשה והזמין את בר קפרא והיה בר קפרא יושב ודורש על כל מאכל ומאכל 'שילש מאות משלי שועלים' שהיה מדבר דברי טעם ערבים על כל חסדי ה' שבכל אכילה ואכילה ובכל פרי וירק, עד שמרב חביבות וערבות הדברים, לא אכלו החכמים, והיה רבי תמה מפני מה המאכלים מתקררים ולא אוכלים אותם, ואמרו לו שהכל בגלל סבא אחד שיושב ומדבר על כל תבשיל ומאכל שנכנס דברי טעם ואגדות נעימים בשבת והודאה לה', והלך רבי ובקש ממנו שיעצר ויוכלו לאכול ואז הסביר לו בר קפרא שזה כל תכלית הסעודה וזהו חכמת התורה לדבר על כל מאכל ומאכל את גדלת ה' שבו ובשביל זה רציתי לבוא לסעודה, לשבת עם חברי הת"ח ולדבר דברי תורה על האכל עד שיחשב לנו כאלו הקרבנו קרבנות ומנחות ונסכים כמו הכהנים בביהמ"ק, וכן מצינו בחז"ל (ערויבין יג:) על רבי מאיר שנקרא רבי נהוראי על גדל שלמות דעתו המאירה עד שלא היו חבריו יכולים לירד לסוף דעתו וגם הוא היה מספר משלי שועלים הינו דברי אגדה וטעם המושכים את לב האדם להודות ולהתבונן בגדלת ה', ועליו אמר רבי שכל מה שזכה הוא מפני שראה לר' מאיר מאחוריו ואלו ראהו מפניו בודאי היה זוכה להרבה יותר, הינו שרבי זכה להבחין ולהכיר שרבי

הטהורה בספירת העמר ובהקרבת שתי הלחם ושאר קרבנות, אזי הוא "כזורע ואינו קוצר" שלא מגיע לו לקצר ולראות בחסד ה' - הינו התבואה החדשה ולהנות ממנה, וזה הפרוש במה שאמרו חז"ל "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב" - שחייב האדם להתבונן ולהשכיל בלמודו מה היו מעשי אבותינו ורצם אחריהם, ולומר 'מתי יגיעו מעשי למעשיהם', שמגלה שזה רצונו וחפצו בחייו, וכך יהיה למודו בדרך הישר המביא לידי מעשה וקיום ולו לפחות כדי נגיעה שידמה במקצת למעשי האבות, וכמו שגארס החובות הלבבות בגמרא (ע"ז כ) "תורה מביאה לידי מעשה מעשה מביא וכי" (שער ח"נ פ"ג אופן כ"א), אבל בלא זה יכול האדם לבוא לידי 'חקים לא טובים ומשפטים לא יחיו בהם' ועד לידי תורה של סם המות רח"ל, וזהו "אם בחקתי תלכו" שצריך הרבה לשפך תפלות שיוכה לגלות את טעמי התורה ודרכיה הנדמים לו עדין כחקים סתומים וחתומים, ולבקש שיוכה 'להלך בחקי ה'" שיחיה ע"פ רצון ה', ואף שלא יתגלה לו כל עומק פנימיות התורה ודרכי האבות הקדושים, אבל בכל אפן שיוכה שיהיו מעשיו בדרך ורוח הלוחם ולא ח"ו בכיוון ההפוך מדרכם.

וכן יש לדרוש בפסוק 'הזורעים בדמעה ברנה יקצורו, הלך ילך ובכה נשא משך הורע בא יבא ברנה נשא אלמותיו' - אדם שהוא יודע ומכיר שהכל זה מכח ה' ה'משקה הרים מעליותיו' ומפרי מעשיו תשבע הארץ, ושהוא ורק הוא 'המצמיח חציר לבהמה ועשב לעבודת האדם' ופעולתו אינה אלא בגדר השתדלות ותו לא, הוא יזכה ל'ברנה יקצורו' לראות במעמד קצירת העמר ע"י שליחי הבית דין (במוצאי יו"ט ראשון של פסח) ובהקרבנות למחרת על המזבח בהודאה לה', ואח"כ יקום בעצמו 'הלוף ילך ובכה נושא משך הורע' 'הלוף ילך', זה ספירת העמר שיספר מתוך בכיה של תקוה ביראה והערכה ל'נשא משך הורע' שמשוף את קיום הורע בעולם, ובסוף יזכה ל'בוא יבוא ברנה נשא אלמותיו', שיעלה ויבוא לביהמ"ק בחג השבועות לראות במעמד ההודאה של קרבן שתי הלחם, ויתקיים בו מקרא שכתוב 'וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבועותיכם" שיוכה להקריב בכורים לפני ה' 'נשא אלמותיו' מתוך רנה ושירה ואהבה לה'.

למה ספירת העמר מדאורייתא כשלא מקריבים העמר ושתי הלחם???

ועל פי טעם הספורנו יובן דעת הרמב"ם (הל' תו"מ פ"ז הכ"ד) והחננוף (שם) וסיעתם (הביאם הבאור הלכה סימן תס"ט) שספירת העמר בזמן הזה מדאורייתא כי אף שאין לנו קרבן העמר בפסח וקרבן שתי הלחם בשבועות, בכל אפן הטעם ש'שבועות חקות קציר ישמר לנו' קים בכל שנה ושנה - גם

אבל עכשו בזכות יום העצרת שהוא יום שמקריבים בו 'שתי הלחם' אחרי שסופרים ספירת העומר מ"ט יום מתוך הערכה ויראת חטא ומתוך הודאה ותפלה ותקנה ובטחון בה, עכשו אחרי הדרך ארץ והיראת שמים שהיא המפתחות להכנס לארמונות ואוצרות התורה יכול אני לבוא ליום הנ"א זמן ממן תורה ולקבלה ולקיימה בשלמות כרצון ה'.

א"כ יום החמשים חג השבועות מסמל ליראה והענוה והדרך ארץ שלמדנו ממשה רבנו שהוא עצמו מגדל ענותנותו ויראתו מה' לא רצה ללמד את 'שער החמשים' של החכמה שגלה לו ה', כדי להודיע שהחכמה של ה' והוא 'הידוע ועד' ולו לבדו הממשלה, וזה 'הוסיף משה יום אחד מדעתו' שהזכיר המגן אברהם (שם), ש'משה רבנו הוסיף את יום החמשים ללמדנו ש'דרך ארץ קדמה לתורה' ו'אם אין יראה אין חכמה', ובאמת 'מדעתו' מגלה לנו על יסוד היסודות, האמונות חכמים' כי על ידי שהאדם מקבל את מרות רבו ומאמין באמונה שלמה גם כמה שנראה שמוסיף 'מדעתו' בידעו שאפלו שיחת חלין של ת"ח צריכה תלמוד' שהיא פלה דברי ה' וכפי רצון ה' כבר בכך יש בו ענוה וכפיפות ובודאי יקבל באמת מדות ודרך ארץ וירא' ש'שעל ידם תהיה תורתו סם החיים.

איך באים לחטא העגל?

ועל פן באמת לא סופרים את 'יום החמשים' במפרש כעין ענותנותו של משה שיותר ולא למד את שער החמשים של חכמת התורה "כי לא ידעתי ספרות" ו'ולגדלתו אין חקר', ויום החמשים הוא מסמל את האמונה וקבלת מרות משה רבנו ותלמידיו אחריו בכל דור שרק על ידיהם אפשר לקבל את תורת ה', ובאמת עמ"י שבאותו הדור התקשו לקבל את היום שהוסיף משה 'מדעתו' דהינו את מרות משה רבנו שמביאה אותם לידי יראה וענוה ודרך ארץ, ולכן אח"כ כשעלה משה למרום וצוה לספר ארבעים יום שלמים שלאחריהם ירד קדם חצות היום, הלכו הם וספרו כפי רצונם וחפצם ולא דקדקו להבין את דברי משה, ועי"ז גרעו יום אחד את ענין 'יום החמשים' הענוה והיראת חטא והמדות, והקדימו ביום והתחילו להקשות קשיות על משה והשטן שבלבם בלבם והראה להם מהרהורי לבם שאפשר ש'משה עושה הכל מדעתו שהוא בעל גאווה ותאוה כמותם ומחפש את כבודו על פן ראוהו כאלו הוא שוכב מת כמו שאמרו 'כי זה משה האישי... לא ידענו מה היה לו', החליתו הם לעשות לעצמם אלהים וללמד תורה של עצמם בלי מדות וענוה ויראה. כמו שאומר המהרש"א (ע"ז ה) על הפסוק 'מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אתי' ש'משה רבנו אמר להם על כך 'ולא נתן ה' לכם לב לדעת' כי הייתם כפויי טובה ובשעה שאמר לכם 'מי יתן, היה לכם לומר תן אמה ולא אמרתם פן מפני 'שלא חשבו להם זה לטובה שימתן להם הקב"ה

ויטה לבכם לטובה כלל'.

ועל פן באו לידי רציחה שהרגו את חור ועשו את העגל, והכל מחמת שלא היה להם את 'יום החמשים' חג השבועות' שזה האמונת חכמים והבטול למשה שממנו מקבלים את הענוה והיראה והודות לה' על שתי הלחם ולהעריכו, וכן רח"ל גם בדורנו אנו שהלומד בלי אמונת חכמים בת"ח והצדיקים הוא כעושה עגל לעצמו שהוא לומד את התורה כפי תאוה לבו ועושה אותה 'קרדם לחפר בה' וקרן לנגח בה בני אדם, מאחר שאין לו את ההקדמה של הענוה ויראת חטא והדרך ארץ שמקבלים מהת"ח.

ועל פן ביום הנ"א יום מתן תורה האמתי לא עושים מאומה, שזה מרמז לנו שהתורה עצמה היא סוד סתום ונעלם שאי אפשר להגיע אליו לבד על ידי ספירה וחכמות עצמיות אלא רק על ידי עבודת חג השבועות ו'יום החמשים' דרך התלמידי חכמים והצדיקים השלמים שמלמדים אותנו להתבונן בעבודת הכהנים בהקרבת 'שתי הלחם' מתוך גלה ורעדה ואהבת ה' כעין מה שאמרו חז"ל "אין התינוק קורא אבא ואמא אלא מתוך אכילת דגן", שאחר שאוכל דגן ומתבונן ומרגיש חסד ה' שבדגן, אזי הוא יכול ללמד את התורה של אבא שבשמים בטורה ותמימות פתינוקות של בית רבן והשכינה שורה עלי, וזה מה שהיו מקבלים הכהנים בעבודתם בביהמ"ק, כמו שספרו על מורי ורבי מרן פוסק הדור רבנו בעל 'השקט הלוי' וצוק"ל שהוא היה רבה ואב בית דינה של קהלת 'חתם סופר' בבני ברק, וכאשר כבדו והשתרגו על צוארו עבודתו הקדושה בשכונת זכרון מאיר ובישיבתו, החליט להפקיד את הקהלה הנ"ל בידי ידידו ורעו הגה"צ ר"ש אונגר וצ"ל שיכנה כאב בית דין ורב קהלה במקומו, ואז במסבת הפרדה דבר רבנו מהא דאיתא במשנה (סכה נו) רבי יהודה אומר שבחלוקי י"ב לחמי הפנים בכל שבת היו נוטלים ה' לחמים המשמר היוצא ו' המשמר הנכנס, והגמרא מסבירה מפני מה, א"ר יצחק בשכר הגפת הדלתות - המשמר הנכנס מגיף הדלתות ערבית, שפתח אותן המשמר היוצא (רש"י), ושאל רבנו וכי בשביל הגפת הדלתות מגיע להם עוד שני לחמים? ותרץ שדרך העולם הוא כשמתמנה איש חדש לתפקיד מסים, הוא רוצה להראות שהקודם לו לא מלא את תפקידו כראוי והוא מחפש בקורת לבקר את מומיו, ומראה כאלו כעת מתחילים את הכל מחדש ומחפש להשכיח את עבודת קודמו, אבל בביהמ"ק 'בית ה' היה הכל להפך שאדרבה המשמר הנכנס לא טרקו את הדלתות אלא הגיפום בנחת ונעם, והם סימו את עבודת קודמיהם שפתחו את הדלתות להראות שהם מודים שפעלותיהם היו טובים, ועל זה מגיע להם עוד שני לחמים, ועוד מצינו (סכה יב) שהמשמר היוצא היו מברכים בשבת את המשמר הנכנס ואמרים "מי ששכן את שמו בבית הזה הוא יטע ביניכם אהבה אהוה ושלוה ורעות וכו'", ולכאורה אם הכהנים

בביהמ"ק רצו להורות על רוב דרכי השלום והאהבה שהיה ביניהם היו צריכים לעשות בדיוק ההפך מהעולם, שהמשמר הנכנס הוא זה שיותר לחברו ויתן לו יותר לחמים, והוא זה שיברך את המשמר היוצא על כל פעולותיהם ויראה לכלם שאין בלבם שום תרעומות ובקרת על קודמיהם והם מעריכים אותם ונותנים להם יותר, אלא שנראה באמת לומר שעקר המעלה הוא המשמר היוצא כי הם אחר כל עבודתם שבוע שלם בביהמ"ק היו מתמלאים ענוה ויראת שמים וטוב עין ולב, עד שפאשר היתה נגמרת משמרתם לא היו בהם שום קנאה וצרות עין על המשמר הנכנס שמחליפם, ואף שהיו שמחים להמשיך לעבד לפני ה', היו מושכים ידיהם לגמרי ונותנים להם מלחם הפנים בכדי לשמחם, ומקבלים אותם בכרכה שלא יהיה להם בינם לבין עצמם קנאה וחלוקי דעות, כי המשמר הנכנס בהיותו בא מבחוץ יכול להיות שיהיו בהם משפעים לרעה קצת שיבואו בטרוניא ובקורת, ועל פן המשמר היוצא שהיו ברום המדרגה ודבוקים בה' היו "שמחים בצאתם ששים בבואם" ומעודדים את המשמר הנכנס בלחם הפנים ובברכות חמות, וכך היו הנכנסים נכנסים בהרגשה טובה מחבריהם היוצאים ומשיבים להם חזרה בדברי אהבה וברכה, וזה נאה לדרוש על רבנו בעל 'השקט הלוי' וצוק"ל ש'קיים זאת בעצמו וכבד את המשמר הנכנס תחתיו ומשך ידו ונתן לו את כל הכבוד והמשרה באהבה ובענוה חן בגדל יראתו את ה' ומדותיו הטובות הקודמות לחכמתו ויע"א.

איך זכה בעו להיות הסבא של דוד המלך וירעו אחריו?

וזה מה שלמדנו מבעו שהיה כל פלו אף טוב וחסד ובבואו מבית לחם עבר דרך השדות וראה יהודים קוצרים בכורים להקריב בשבועות במשכן שילה, ובעו שהיה המשמר היוצא זקן מפלג בן ארבע מאות שנה, ולא היה יכול לקצר בכורים פמהם, בראותו אותם כל כך שמח במצוה שהם עושים 'ויאמר לקוצרים ה' עמכם' שברכ אהבתו אותם מכל לבו ברכם בשם ה', וממנו לומדים שמתר לברך בשם ה' פי אם אדם מברך באמת מתוך שמחה ואהבה בהצלחת השני יכול הוא להזכיר את שם ה' בפיו, והקוצרים שהיו בבחינת המשמר הנכנס ענוהו חזרה "וברכה ה'" - שבראותנו את טוב לבך ושמתתך בנו יודעים אנו שה' שוכן עליך ומברך אותך, ובכנות מדותיו אלו זכה מיד להבחין במעלתה של רות הצדקת שהיתה גם עסוקה לקצר בהודאה לה', והוא שאל עליה וקיים בה את המצוה לקרב ולאהב את הגרים ורות ברב שפלותה נפלה לארץ בצניעות ו'תפל על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להפירני ואנכי נכריה, ויען בעו ויאמר לה הגד הגד לי כל אשר עשית וגו'" - לשון כפול 'הגד' כנגד מה שענהו הצער בלזול 'יערה מואביה היא', 'הגד' - מלמד שבאותו הרגע נצנצה בו רוח הקדש והפיר בגדל מעלתה שממנה יצא כל ירע דוד מלפא משיחא, ובכנות מדותיו הטובות זכה להיות הסבא של דוד המלך וירעו אחריו מלך המשיח שיתגלה ויגאלנו גאולה שלמה במהרה בימינו אמן.

ועתה מבאר היטב ששתי הלחם שהיו מביאים בשבועות מתיר את הבאת המנחות מן החדש, מכיון שבשבועות אנו מניפים את הלחם למעלה ולמטה ולא רבע ורחות השמים, להורות לכלל ישראל שבזה אנו חיים את התורה הקדושה שהקב"ה נתן לנו, ובה אנו מכירים ומשיבים לו טובה ממה שהוא מביא לנו בעולם הזה, שזה התבואה והבשר שגם אנו עשויים מבשר ודם, מכיון שכל מה שנתן לנו הבורא זה בכדי שנתבונן ברב חסדיו ונפלאותיו עמנו, וזה מה שיוצא לנו מהתורה הקדושה למעשה כמו שאמרו חז"ל "תורה תחלתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים" (סוטה יד) וענין תנופה זו מצינו גם בלחם הפנים כמו שאחז"ל שהיו מגביהים אותו לעולי רגלים ואומרים להם "ראו חבתכם לפני המקום" שזה רוב החסד שה' עושה עמנו.

לגאון רבי 971 | 054-995529

נמצינו למדים שכל מטרת 'ספירת העמר', ו'שתי הלחם' שאנו מביאים בשבועות, זה בכדי שנתבונן בכל מאכל ומאכל שהבורא מביא לנו במשך כל השנה ונודה לשמו יתברך על המאכלים הבריאים והמוינים שיש בכל תקופה ותקופה לפי ענינה, וכן על כל מערכת העפול הנפלאה שבגופנו, ומחמת כך קבע הקב"ה בבריאה שצריכים לאכול בכל יום שלש פעמים, בכדי שנפתח את כל החושים שלנו, ונתמלא ברצון להודות לקב"ה ונברך ונודה לו, ולא עוד אלא כאשר אדם רעב הוא מתש לגמרי, ועל ידי האכילה האדם מתחדש ונתמלא בחיות, ובה הוא נזכר בחסד הגדול ביותר שהבורא יתברך ברא אותו בדעת וכל המדבר ומצפה ממנו שיבקשו ויודה לו, כי גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאם לא היה נזקק האדם לאכול ולשתות מתוך צורך גופו הרעב לא היה מודה לו לעולם, ועל כן ברא הבורא מאכלים ערבים וטעימים בשביל שיפנס בו תשוקה לאכול ומתוך כך יתעורר להתבונן ברב הטוב שהבורא עושה עמו עשרים וארבע שעות, וכדאיתא באריכות בגמרא (הוריות יא) שיש שתי אנשים שאוכלים בשר ומי שמכון לשם שמים מקים מצוה, ו'לשם שמים' הכונה הוא להזכר בשם שמים על כל חסד וחסד, וזה לא רק האכל, אלא גם הדרך שבה האכל מגיע לאדם שזה מביא אותו לקשר רצוף עם הבורא, ה' יתברך יזכנו לדעת זו, ויחשב לנו כאלו הקרבנו קרבן שתי הלחם בבית המקדש, אמן כן יהי רצון.

יש להתבונן מה הענין שנצטוונו בשבועות להביא שתי הלחם מחטין? והענין כי שבועות הוא "חג הקציר" והוא הראש השנה של הקציר שבו קוצרין את התבואה החדשה, על כן נצטוונו להביא שתי הלחם ללמדנו שמוטל עלינו להודות לקב"ה על כל הלחם שהוא מביא לנו תדיר, ולא רק בשבועות אנו עושים זאת, אלא בכל שבת ושבת נצטוונו להביא לחם הפנים שהיה עשוי בצורה נפלאה ועם ריח וטעם טוב ונפלא.

והאמת שיש להקשות במצוה זו של לחם הפנים, מדוע בכל שבת ושבת אוכלים הפנים את הלחם של שבוע שעבר, ולא אוכלים את הלחם הטרי של שבת זו, וזה מה שזולזל המקלל בן האיש המצרי (כמוכא ברש"י בפ' אמור)

והתרוץ לכך ש'לחם הפנים' נועד בכדי שכלל ישראל יתבוננו ברב חסד שהבורא עושה עמנו בלחם שהוא מביא לנו תדיר כל השבוע, ומחמת כך בשבת שזה הזמן של הודאה היו הכהנים אופים את לחם הפנים והיה יוצא ריח נפלא לכל באי בית ה', וריח זה היה נשאר למשך כל ימי השבוע, וכשהיו כלל ישראל באים להקריב קרבנות בבית המקדש היו מריחים את הריח, והכהנים היו מסבירים להם שלכן לא אוכלים ומשאירים את זה שבוע שלם, כדי שגושה ונתעכב הרבה לפני האכילה ונעמיק להודות לה', כי הברכה לפני האכילה זה סברא פשוטה, כי האדם בהיותו רעב הוא מבין כמה חסד עשה עמו ה' שנתן לו לחם לאכול אכל אחרי שאכל הוא נרגע ושוכח את גדל הצורך שהיה לו לאכול, ולכן היה צריך ה' לצוותנו ע"כ בפרוש ו'אוכלת ושבעת וברכת' ולא כמליצת העולם ו'ברחת'.

ובשלחן ערוך (או"ח סי' קפ"ד) נפסק שאי אפשר לברך ברפת המזון עד שעור זמן עכול, והבאר בזה שההודאה והברכה על הלחם זה דוקא בעת שאדם עדין מרגיש את חסדי ה' הנפלאים שנעשים עמו בתהליכי עכול האכילה, וזה הענין של 'ישן מפני חדש תוציא' שהישן היה נשאר טרי וחסד עד הזמן של החדש בכדי שדרך נס פלאי זה יתעורר להבין כמה גדול חסד זה מ'הנותן לחם לכל בשר' כי לעולם חסדו עד שהוקק לשנות ממעשה בראשית כדי לעוררנו להכיר בו.

יערב עליו שיחי

אנא ה' זכנו לספר לבנינו ולבני בנינו את החסד הגדול שעשית עמנו בעת שהוצאתנו ממצרים בהיותנו חלושי פח מעבודת הפרך שהוצאתנו 'בחזק יד' - שזה הירועות החזקים של החמורים הלוזים הרבים שנתת לנו לשאת אותנו ואת כל הרכוש שהעטרך אותנו בו שצל כן צויתנו בפיך ו'פטר חמור' לזכר חסד זה, וזוהי אף הפרת הטוב לחמורים שזכו למצוה מיוחדת זו הנעשית בגופם, כמתגמול על עזרתם לנו בעת דחיקתנו, על כן חגנו ואמצנו ללמד מזה להפיר טובה לכל המטיבים לנו ונזהר מלקפות טובה לשום בריה.

...צויתנו שפשוט חזר ל'מדינת המלך' שזו 'ארץ ישראל', נחוג את 'חג האמונה' על אהבתך הגדולה אלינו ביציאת מצרים, ולכן אסור לאכול מהתבואה החדשה עד שקוצרים את העמר כדי שנטעם קצת את הטעם שהרגשנו בהיותנו משועבדים לפרעה במצרים, וכשפגוע יום קצירת העמר כלם מתקבצים למקום אחד והפזן עומד לפני כל הצבור ומסביר את העמק של מצות ה'עמר' ואומר להם 'אתם עכשו נמצאים פה בארץ הטובה אבל תזכרו איך הגענו לכאן, הרי אבותינו היו עבדים שפלים לפרעה במצרים וה' הוציא אותנו משם וטפל בנו במסירות ונתן לנו אכל בצמצום - 'עמר' ולא יותר, כדי שמענינו המצומקות יוכלו לעפל את האכל, וכך הובילנו צעד אחר צעד עד שחזרנו להיות האמה המבחרת של 'אנשי המלך', ולא די בזה אלא שגדלו חסדיו עלינו שהחזירנו ל'מדינת המלך' והחזיר לנו את כל הזכויות המיוחדות שיש לתושבי 'מדינת המלך', ועוד הוסיף לנו כהנה וכהנה, ומאז ועד עכשו הוא לא מפסיק להשפיע לנו את רב חסדיו מה שאמה מוריד לנו גשם בכל שנה ושנה ומצמיח לנו בול מברך, ואז היה אומר לעם 'הנה התבואה של השנה הזאת לפניכם, פקחו עיניכם וראו את היכול המברך ותבינו כמה גדולים חסדי ה' עלינו, אנא זכנו לספר את הטוב של מינו בגלות ולראות שבכל מפה שאנו מקבלים מך מנח בתוכו נאמנות ואנו מתעשרים בהרבה אמונה ובטחון. עד שמגיע 'חג הבטחון' שזה 'חג השבועות' זמן מתן תורתנו שאנו מבטחים שהתורה לא ישכח מפי ורענו, ואנו בטוחים שע"י שיתקיים בנו "אם בחקותי תלכו" ונהיה עמלים בתורה לשמה (ונתתי גשמיכם בעתם) ונספר ונבקש ש"חקות קציר ישמר לנו", ו'נתתי גשמיכם בעתם ואכלתם לחמכם לשבע' שהם שתי הלחם, שנוקה שכל אכילתנו יהיה כפונת הפנים בעת שאכלו לחם הפנים, והתקיים ו'ישן מפני חדש תוציא' שהוציאנו הלחם הפנים אחרי ספירה של שבוע, ששתי שבת ששתי שבת ששתי שבת.

ובעת שגרים הלחם בכדי לברך נזכר כמה שאמר הפהן בשעה שעלו לרגל והרים את הלחם הפנים ואמר ראו חבתכם לפני המקום, כן יהי רצון שנוקה לראות בכ"א ואחד מעלת חברנו, ונזכה לומר לחברנו בעת שהם נכנסים לעסק בעבודתם, עבודת ביהמ"ק, עבודת התפלה והתורה ויראת שמים, ונזכה לברך אותם בעת מלאכתם: מי ששפן את שמו בבית הקדוש והטהור הזה הוא ישרה ביניהם אהבה ואהבה ושלום ורעות ושנוקה בעה"ל לאכול מההקרבנות מן הזבחים ומן הפסחים ונזכה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.